

Smittevern i helsetjenesten

Høyere yrkesfaglig utdanning – Ett år på deltid

Nettbasert, 30 studiepoeng

Akkreditert av styret 16.03.21 (sak 21_2_9)
Godkjent i Utdanningsutvalget (UU/F-sak 18/21)

Endringer kan forekomme

Innledning

Fagskolen Kristiania tilbyr en 30-studiepoengs fagskoleutdanning innen Smittevern i helsetjenesten. Utdanningen gir verdifull kunnskap for å møte store samfunnsmessige utfordringer som forårsakes av globalisering, nemlig antibiotikaresistens og smitte. Studenten lærer om forebygging av smitte, virus, håndtering av utbrudd, håndtering av smitte i hverdagen, sykdomsfremkallende bakterier og virus, infeksjonssykdommer og blokkering av smittemåter.

Behovet for å forbedre kompetansen i dette fagfeltet har økt betraktelig i de siste årene. WHO og FHI skriver at som følge av økt migrasjon, reisevirksomhet, helseturisme og samhandling med land, vil befolkningen i økende grad bli utsatt for resistente mikrober. Behovet for kompetansen i smittevern vil følgelig øke i takt med økt introduksjon av resistens i Norge (WHO, 2020; FHI, 2018).

Utbrudd er kostbare for helsetjenesten og samfunnet. Studiet vil gi kunnskap om hvordan vi kan forebygge og/eller håndtere utbrudd på en korrekt og rask måte.

Studiet ser på de mikrobiologiske og miljømessige faktorene som bidrar til forekomsten, utbredelsen, overføring og kontrollen av smitte. Kandidaten som tar dette studiet, vil tilegne seg relevante kunnskaper og ferdigheter som kreves for å sikre forsvarlig og effektiv smitteforebygging. Studiet legger til rette for å utvikle kompetanse innen smittevern på systemnivå og på individnivå.

Kompetansen er et viktig bidrag for å kunne delta aktivt i behandling av smittebærende pasienter og å veilede pasienter, pårørende og medarbeidere om smittsomme sykdommer med eller uten risiko for smittespredning.

Kontakt med yrkesfeltet

Flere av fag- og timelærerne på utdanningstilbudet jobber også i det aktuelle yrkesfeltet og vil dermed bringe ny og oppdatert kunnskap om det som skjer innenfor sitt eget fagfelt til studiet. Utdanningstilbudet blir i tillegg kvalitetssikret av et eksternt bransjeråd hvert år.

Innholdsfortegnelse

Innledning.....	1
Opptakskrav	3
Omfang og forventet arbeidsmengde	4
Organisering av utdanningen	5
Faginnhold og oppbygning av utdanningen	6
Læringsutbyttebeskrivelse for utdanningen som helhet	7
Kunnskaper	7
Ferdigheter	7
Generell kompetanse	8
Faglig innhold for hvert emne	9
Emne 2: Medisinsk mikrobiologi og infeksjonssykdommer.....	10
Utdanningens indre sammenheng	11
Undervisningsformer og læringsaktiviteter.....	13
Oversikt over aktuelle læringsaktiviteter	13
Vurderingsordninger	15

Opptakskrav

Formelle krav

- Fullført og bestått videregående opplæring med utdanningsprogram Helse- og oppvekstfag, helsefagarbeider, ambulansefagarbeider, portør eller helsesekretær

Realkompetansevurdering

- Opptak på bakgrunn av realkompetanse foretas etter en vurdering av søkerens dokumentasjon og eventuelt utfyllende informasjon. Vurdering baseres på kravene til opptak på grunnlag av formell kompetanse
- Søker må minst være 23 år i opptaksåret
- Med realkompetanse menes all formell og ikke formell kompetanse som søker har opparbeidet seg gjennom skolegang, arbeid og fritid
- Den samlede realkompetansen skal være likeverdig med det formelle opptakskravet
- Søker må ha norskkunnskaper tilsvarende kompetansemålene i Vg1 studieforbereende eller Vg2 i yrkesfaglig utdanningsprogram

Omfang og forventet arbeidsmengde

Utdanningen er et deltidstilbud over 10 måneder. Normert arbeidsmengde er stipulert til totalt 760 timer. Utdanningen består av to emner av 15 studiepoeng. Hvert emne avsluttes med en emneoppgave. Utdanningen gir totalt 30 studiepoeng. Det gjennomføres nettsamling med lærer hver uke. Oversikt over emner og fordeling av studiebelastning:

Emne	Timer	Nett-samlinger	Eksamen	Studiepoeng
Praktisk smittevern	380	19	1	15
Medisinsk mikrobiologi og infeksjonssykdommer	380	19	1	15
Totalt	760	38	2	30

Organisering av utdanningen

Utdanningen gjennomføres nettbasert og er organisert som en kombinasjon av selvstudier og ukentlige, nettbaserte samlinger hvor lærer og studenter møtes. Undervisningen foregår på kveldstid og det er mulig å kombinere utdanningen med jobb.

Skolens pedagogiske metode baserer seg på at læring gjennom egenarbeid, oppgaveløsning og dialog og diskusjon med medstudenter kombineres med støtte og oppfølging fra lærere og skolen.

Aktivitet, samhandling og kommunikasjon er sentrale elementer i utdanningen. Gjennom arbeidskrav, selvtester og andre praktiske oppgaver oppfordrer skolen studentene til høy grad av aktivitet, og til å følge den normerte studieprogresjonen. Den normale studietiden en student bør forvente å bruke er 20 timer per uke, inklusive tid som medgår til nettsamlinger.

Læringsplattformen fungerer som studentenes klasserom og gir oversikt over studiet. Her finnes planer som viser hva som skal gås gjennom hver uke med læringsutbyttebeskrivelser, lærestoff og læringsaktiviteter. Plattformen gir også tilgang til studieplan, læremidler, bakgrunnsstoff, oppgaver og diskusjonsforum. Gjennom læringsplattformen kan studentene også kommunisere med lærer, medstudenter og administrasjon.

Ved studiestart introduseres studentene for utdanningens innhold og læringsutbytte. Det gis en generell innføring i studieteknikk gjennom programmet «Lær å lære

Studenter har ulike og individuelle forventninger til oppfølging, og det er viktig at muligheten for kontakt med lærer er tilpasset den enkelte students behov. Studentene vil derfor få svar på sine spørsmål innen normalt 24 timer på virkedager. Studentene vil motta tilbakemeldinger på obligatoriske oppgaver senest fem virkedager etter leveringsfrist.

Skolen har også en egen teknisk supporttjeneste som etter behov bistår studentene.

Faginnhold og oppbygning av utdanningen

Utdanningen er bygget opp av to emner, *Smittevern i helsetjenesten* og *Medisinsk mikrobiologi og infeksjonssykdommer*. Utdanningen gir 30 studiepoeng. Hvert emne inneholder 3 temaer som introduserer studenten til nye relevante fagområder. Temaene bygger på hverandre og studenten skal løse oppgaver og arbeide med fagstoff med økende grad av kompleksitet og tverrfaglighet. Hvert emne avsluttes med en summativ vurdering.

Modellen under viser emnene i utdanning med underliggende temaer.

1. semester	Emne 1 Praktisk smittevern 15 studiepoeng 380 arbeidstimer	Tema 1 Lovverk og smittevern	Tema 2 Smittevern i helsetjenester	Tema 3 Praktisk smittevern
2. semester	Emne 2 Medisinsk mikrobiologi og infeksjonssykdommer 15 studiepoeng 380 arbeidstimer	Tema 1 Medisinsk mikrobiologi	Tema 2 Infeksjonssykdommer	Tema 3 Risikogrupper, diagnostikk og prøvetaking

Læringsutbyttebeskrivelse for utdanningen som helhet

Alle studieprogrammene ved Fagskolen Kristiania har fastsatt et overordnet læringsutbytte som enhver student er forventet å kunne oppnå etter å ha fullført utdanningen. Læringsutbytte beskriver hva studenten er forventet å vite, kunne og være i stand til å gjøre som et resultat av læringsprosessen knyttet til utdanningen. Læringsutbytte er beskrevet i kategoriene kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse.

Kunnskaper

Kandidaten

- har kunnskap om begreper som smittevern, virus og bakterier og verktøy som behandlingsplaner, flyt-og rapportskjema som anvendes for å sikre forsvarlig smittevern på arbeidsplassen
- har kunnskap om bruk av antibiotika og forebyggende tiltak for å unngå antibiotikaresistens
- har kunnskap om infeksjonssykdommer, bakterier, virus og vaksiner samt smittesporing og oppfølging av berørte pasienter
- kan oppdatere sin yrkesfaglige kunnskap innen smittevern og mikroorganismer og hvordan de påvirker helse og sykdom
- har innsikt i relevante lover, veiledere og regelverk som smittevernloven, handlingsplan for smittevern og smittevernveilederen
- har kunnskap om organisering av helsetjenesten på forvaltningsnivå og forstår samfunnsrollen til enkelte organer som FHI, Helsedirektoratet og Helsedepartementet
- forstår smittevernets betydning i et samfunnsperspektiv og egen rolle i samarbeid med andre yrkesgrupper som leger og sykepleiere

Ferdigheter

Kandidaten

- kan anvende kunnskap om smittevern, virus og bakterier i arbeid med forebygging og behandlingstiltak
- kan anvende relevante veiledere og interne retningslinjer som sikrer forsvarlig smittevern og som forebygger utbrudd av infeksjonssykdommer, bakterier og/eller virus
- kan finne informasjon og henvise til fagstoff som er relevant i arbeid med problemstillinger angående smittevern og infeksjonssykdommer på arbeidsplassen
- kan observere og identifisere behovet for iverksetting av tiltak i arbeid med smittevern

Generell kompetanse

Kandidaten

- har forståelse for yrkesetiske prinsipper som ivaretagelse av taushetsplikt, pasientsikkerhet og forståelse for andre profesjoners kompetanse og rolle i smittevernsarbeid
- har utviklet en etisk grunnholdning preget av nøyaktighet, pålitelighet og hensyn til krav om konfidensialitet og personvern i eget arbeid og i kontakt med kollegaer, pasienter, pårørende og eksterne samarbeidspartnere
- kan bygge relasjoner med relevante yrkesgrupper som leger, sykepleiere og andre helsemedarbeidere og i møte med pasienter og pårørende
- kan bygge relasjoner basert på likeverd og respekt, slik at pasienter opplever trygghet og har tillit til tjenestetilbudet
- kan utføre arbeidet etter behovene til virksomheten og pasienten, samt involvere pasienter og brukere i beslutningsprosesser i arbeidet med smittevern
- kan bidra til å utvikle arbeidsmetoder innen smittevern gjennom erfaringsutveksling, kunnskapsdeling, veiledning og etisk refleksjon på arbeidsplassen

Faglig innhold for hvert emne

Emne 1: Praktisk smittevern

I dette emnet skal studenten lære om smittevern på forskjellige arenaer av helsetjenesten som for eksempel legekontor, sykehjem og hjemmetjeneste. Studenten skal lære hvordan smittekjeden kan brytes i og mellom pasienter. Videre studeres hygiene relatert til miljøet som omgir pasientene og hvordan basale smittevernsrutiner kan forebygge smitte og infeksjoner. Emnet vil gi kunnskap om aktuelle lover og forskrifter relatert til smittevern, meldeplikt og tvang. Studenten lærer om samfunns- og individperspektivet i arbeidet med smittevern.

Studenten vil få kompetanse i smittevern i helseinstitusjoner slik at den blir en ressurs for smittevernarbeidet på egen arbeidsplass.

Omfang/antall studiepoeng	15
Arbeidstimer	380
Antall nettsamlinger	19
Tema	Innhold
Lovverk og smittevern	<ul style="list-style-type: none"> • Lovverk • Offentlige veiledere • Forvaltning av ansvaret i samfunns- og tjenestenivå • MSIS (meldesystem for smittsomme sykdommer)
Smittevern i helsetjenester	<ul style="list-style-type: none"> • Offentlige og private helsetjenester • Forebyggende smittearbeid • Informasjonsflyt
Praktisk smittevern	<ul style="list-style-type: none"> • Basale smittevernsrutiner • Smittevern ved prøvetaking • Sårskader • Småkirurgiske inngrep • Stikkskader • Avfallshåndtering • CBRNE - høyrisikosmitte

Emne 2: Medisinsk mikrobiologi og infeksjonssykdommer

I dette emnet skal studenten lære om mikroorganismers levemåte, virulens og smittemåte. Studenten skal også lære om antibiotikaresistens, infeksjonsforebygging og pasientsikkerhet. Emnet vil gi informasjon om samspillet mellom mikroorganismer med mennesker og sykdommene de forårsaker.

Studenten vil lære om hvordan infeksjonssykdommer kan forebygges og komplikasjoner infeksjonssykdommer kan medføre.

Emnet gir informasjon om forskjellige infeksjonssykdommer slik at studenten kan informere, følge opp og veilede pasienter som har påvist infeksjonssykdommer, og deres pårørende.

Omfang/antall studiepoeng	15
Arbeidstimer	380
Antall nettsamlinger	18
Tema	Innhold
Medisinsk mikrobiologi	<ul style="list-style-type: none"> • Resistente bakterier • Dråpesmitte, luftsmitte, kontaktsmitte • Antibiotikaresistente bakterier • Sykdomsfremkallende bakterier og virus
Infeksjonssykdommer	<ul style="list-style-type: none"> • Infeksjoner i urinveier, luftveier og blodbane • Sepsis • Forebygging av infeksjonssykdommer
Risikogrupper, diagnostikk og prøvetaking	<ul style="list-style-type: none"> • Risikogrupper • Hvordan håndtere smittebærende pasienter • Isolasjon • Vaksiner • Prøve til virus- og bakteriologiske undersøkelser • Screening

Utdanningens indre sammenheng

Studieprogrammets forventede læringsutbytte			Emne 1	Emne 2
Kandidaten:				
Kunnskap	K1	har kunnskap om begreper som smittevern, virus og bakterier og verktøy som behandlingsplaner, flyt-og rapportskjema som anvendes for å sikre forsvarlig smittevern på arbeidsplassen	X	X
		har kunnskap om bruk av antibiotika og forebyggende tiltak for å unngå antibiotikaresistens		X
		har kunnskap om infeksjonssykdommer, bakterier, virus og vaksiner samt smittesporing og oppfølging av berørte pasienter	X	X
		har kunnskap om organisering av helsetjenesten på forvaltningsnivå og forstår samfunnsrollen til enkelte organer som FHI, Helsedirektoratet og Helsedepartementet	X	
	K2	har innsikt i relevante lover, veiledere og regelverk som smittevernloven, handlingsplan for smittevern og smittevernveilederen	X	
	K3	kan oppdatere sin yrkesfaglige kunnskap innen smittevern og mikroorganismer og hvordan de påvirker helse og sykdom	X	X
	K4	forstår smittevernets betydning i et samfunnsperspektiv og egen rolle i samarbeid med andre yrkesgrupper som leger og sykepleiere	X	
Ferdigheter	F1	kan anvende relevante veiledere og interne retningslinjer som sikrer forsvarlig smittevern og som forebygger utbrudd av infeksjonssykdommer, bakterier og/eller virus	X	X
	F2	kan anvende kunnskap om smittevern, virus og bakterier i arbeid med forebygging og behandlingstiltak	X	
	F3	kan finne informasjon og henvise til fagstoff som er relevant i arbeid med problemstillinger angående smittevern og infeksjonssykdommer på arbeidsplassen		X
	F4	kan observere og identifisere behovet for iverksetting av tiltak i arbeid med smittevern	X	X

Generell kompetanse	GK1	har forståelse for yrkesetiske prinsipper som ivaretagelse av taushetsplikt, pasientsikkerhet og forståelse for andre profesjoners kompetanse og rolle i smittevernsarbeid	X	X
		har utviklet en etisk grunnholdning preget av nøyaktighet, pålitelighet og hensyn til krav om konfidensialitet og personvern i eget arbeid og i kontakt med kollegaer, pasienter, pårørende og eksterne samarbeidspartnere	X	X
	GK2	kan bygge relasjoner med relevante yrkesgrupper som leger, sykepleiere og andre helsemedarbeidere og i møte med pasienter og pårørende	X	X
		kan bygge relasjoner basert på likeverd og respekt, slik at pasienter opplever trygghet og har tillit til tjenestetilbudet	X	X
	GK3	kan utføre arbeidet etter behovene til virksomheten og pasienten, samt involvere pasienter og brukere i beslutningsprosesser i arbeidet med smittevern	X	X
		kan bidra til å utvikle arbeidsmetoder in smittevern gjennom erfaringsutveksling, kunnskapsdeling, veiledning og etisk refleksjon på arbeidsplassen	X	X

Undervisningsformer og læringsaktiviteter

Alle studenter ved Fagskolen Kristiania går i en klasse, og klassen følger samme progresjon. Studentene har ukentlige nettsamlinger sammen med lærer og de andre studentene. Lærer styrer, i samråd med studentene, hvordan samlingen skal disponeres. Det kan være gjennomgang av fagstoff, drøfting av oppgaver eller demonstrasjon av verktøy. Det gjøres opptak av hver samling som er tilgjengelig for studentene etterpå. Opptakene kan benyttes til repetisjon eller av studenter som ikke har anledning til å delta direkte. I tillegg arbeider studentene med selvstudier, lesing av aktuell litteratur og arbeid med ulike læringsaktiviteter og oppgaver.

Oversikt over aktuelle læringsaktiviteter

Læring er en prosess som krever aktiv innsats og hardt arbeid av studenten. De ulike læringsaktivitetene og arbeidsformene skal gi studentene trening i å søke kunnskap, kritisk tenkning og problemløsning. Variasjon i aktiviteter og oppgavetyper er også nødvendig for at studentene skal oppnå en helhetlig kompetanse som omfatter både kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse.

Egenarbeid

Egenarbeid er en viktig del av det å studere. Det innebærer lesing og bearbeiding av fagstoff, refleksjon over egen utviklings- og læringsprosess, arbeid med øvingsoppgaver og arbeidskrav og bruk av digitale læremidler.

Gruppeoppgaver

Det brukes ulike typer gruppeoppgaver både i nettsamlingene og gruppeoppgaver som studentene løser sammen mellom samlingene. Gruppeoppgaver er med på å øke studentenes refleksjonsevne, og det skaper en dypere forståelse av både etiske og faglige problemstillinger, i tillegg til at det er med på å skape et godt og aktivt læringsmiljø.

Digitale øvingsoppgaver i LMS

I læringsplattformen er det ulike typer digitale øvingsoppgaver, som f.eks quiz, tankedelingsoppgaver, digitale tester og ordliste. I noen av disse oppgavetyperne repeterer studentene faglig kunnskap, mens i andre oppgavetyper trener de på å vise forståelse og se sammenhenger.

Arbeidskrav

Studentene skal levere arbeidskrav for å vise forståelse for helhet og sammenhenger. Arbeidskravene er et verktøy til oppfølging av studentens progresjon og oppnåelse av læringsutbytter. Enkelte arbeidskrav løses i grupper.

Forum

Studentene diskuterer ulike spørsmål og problemstillinger ut fra de ulike emnene. Her må studentene bidra med både å skrive egne innlegg og svare på medstudenters innlegg.

Medstudentvurdering

Studentene vurderer hverandres oppgaver ut fra gitte vurderingskriterier, og gir hverandre tilbakemeldinger, enten i gruppe eller i par. Medstudentvurdering gjør at studentene må reflektere dypere over emnet, vurderingskriteriene og læringsutbyttebeskrivelsene, i tillegg til at de får mer kunnskap om temaet ved at de ser andres måter å løse oppgaven på.

Omvendt undervisning

Studentene får innføring i nye temaer ved å se korte filmer med presentasjon av fagstoff. Etterpå

jobber de med ulike digitale øvingsoppgaver og andre oppgaver for å sjekke om de har forstått innholdet. Lærer gjennomgår hovedpunktene og oppsummerer i nettsamlingen.

Vurderingsordninger

Fagskolen Kristiania skiller mellom formativ (underveis) og summativ (avsluttende) vurdering.

Formativ vurdering

Formative vurderinger har til hensikt å gi studenten tilbakemeldinger på faglig nivå og oppnådd læringsutbytte i det enkelte emnet. Formativ vurdering er en vurdering for videre læring, og hensikten er å fremme læring hos studenten.

Gjennom hele utdanning får studentene formativ vurdering i form av skriftlige tilbakemeldinger på arbeidskravene de leverer ut fra gitte vurderingskriterier. Arbeidskravene er et verktøy for å følge opp i hvilken grad studentene har nådd læringsutbyttet, og for å veilede studentene i deres faglige utvikling.

Arbeidskravene er enten faglige oppgaver eller refleksjonsnotater. De faglige oppgavene blir vurdert med en skriftlig tilbakemelding med fokus på vurdering for læring. Oppgaven kan være individuell eller en gruppeoppgave.

Arbeidskrav blir vurdert med godkjent/ikke godkjent sammen med en kommentar. I vurderingen av refleksjonsnotatet vil studentens evne til å knytte faglige problemstillinger opp mot relevant fagstoff, egne erfaringer og egen utvikling være sentralt. Hvis arbeidskrav blir vurdert til ikke godkjent, vil studenten få en mulighet til å levere en ny oppgave til vurdering. Studenten gis inntil to forsøk på å forbedre oppgaven. Alle arbeidskrav, må være levert og godkjent før studentene kan gå opp til eksamen i emnet.

Summativ vurdering

Den summative vurderingen har til hensikt å vurdere i hvilken grad studenten har oppnådd læringsutbyttet, det vil si en vurdering av læring.

Emnene avsluttes med en emneoppgave der studentene vurderes etter en skala fra A-F (der A-E er bestått og F er ikke bestått).

Begge emnene må være bestått for at studenten skal få vitnemål.